

JOBS

İşletme Bilimi Dergisi
2019
Cilt:7 Sayı:1

Sakarya Üniversitesi / Sakarya University
İşletme Fakültesi / Sakarya Business School

i

Cilt/Volume : 7
Sayı/Issue : 1
Yıl/Year : 2019

ISSN: 2148-0737
DOI: 10.22139/jobs

İNDEKS BİLGİLERİ/ INDEXING INFORMATION

ii

Kurucu Sahip/Founder

Prof. Dr. Gültekin YILDIZ

İmtiyaz Sahibi / Owner

Prof. Dr. Kadir ARDIÇ

Editör / Editor

Doç. Dr. Mahmut AKBOLAT

Editör Yardımcıları / Assoc. Editors

Doç. Dr. Mustafa Cahit ÜNĞAN

Mizanpaj Editörü / Layout Editor

Arş. Gör. Özgün ÜNAL

Danışma Kurulu/Advisory Board

Prof. Dr. Ahmet Vecdi CAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent SEZEN	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Prof. Dr. Dilaver TENGİLİMOĞLU	Atılım Üniversitesi
Prof. Dr. Erman COŞKUN	İzmir Bakırçay Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir ARDIÇ	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet BARCA	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Nihat ERDOĞMUŞ	İstanbul Şehir Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan BATMAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Recai COŞKUN	İzmir Bakırçay Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi ALTUNIŞIK	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin KARABINAR	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Sıdıka KAYA	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Şevki ÖZGENER	Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Türker BAŞ	Galatasaray Üniversitesi
Doç. Dr. Surendranath Rakesh JORY	Southampton Üniversitesi

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Kadir ARDIÇ
Doç. Dr. Mahmut AKBOLAT
Doç. Dr. Mustafa Cahid ÜNĞAN

Sekreteryaya / Secreteria

Arş. Gör. Özgün ÜNAL
Arş. Gör. Mustafa AMARAT
Arş. Gör. Ayhan DURMUŞ

iv

Dergimize yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin yazımında etik ilkelere uyulduğu ve yazarların ilgili etik kurulundan gerekli yasal onayları aldığı varsayılmaktadır. Bu konuda sorumluluk tamamen yazarlara aittir. İşletme Bilimi Dergisi'nde yer alan makalelerin bilimsel sorumluluğu yazara aittir. Yayınlanmış eserlerden kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

It is assumed that the articles submitted for publication in our journal are written in ethical principles and the authors have obtained the necessary legal approvals from the relevant ethics committee. The responsibility of this matter belongs to the authors. Scientific responsibility for the articles belongs to the authors themselves. Published articles could be cited in other publications provided that full reference is given.

İşletme Bilimi Dergisi; www.dergipark.gov.tr/jobs Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi jobs@sakarya.edu.tr Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan/SAKARYA

Bu Sayıda Katkıda Bulunan Hakemler *Reviewers List of This Issue*

İşletme Bilimi Dergisi
2019
Cilt:7 Sayı:1

Prof. Dr. Bayram Topal	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Tutar	Eskişehir Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Adak	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Selami Yıldız	Düzce Üniversitesi
Prof. Dr. Serap İncaz	Niğantaşı Üniversitesi
Doç.Dr. Adem Baltacı	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Doç. Dr. Hakan Tunahan	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Mahmut Hızıroğlu	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr. Mesut Çimen	Acıbadem Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Cahid Ünğan	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Niyazi Kurnaz	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Nevran Karaca	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuz Işık	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Sinan Esen	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr. Üyesi Samet Güner	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan Şengül	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Şerife Subaşı	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Doç. Dr. Yasemin Özdemir	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin Şehitoğlu	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Yağmur Ersoy	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali Özgür Karagülle	İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ebru Demirci	İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Gamze Bozkurt	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fırat Altınkaynak	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülcan Şantaş	Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hacı Mehmet Yıldırım	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim Cebeci	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Lütfi Mustafa Şen	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Murat Doğdubay	Balıkesir Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Selma Kılıç Kırılmaz	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sema Polatçı	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serkan Deniz	Yalova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şule Yıldız	Sakarya Üniversitesi

Sizlerin özverili çalışmaları ve desteği ile İşletme Bilimi Dergisi'nin 2019 yılı birinci sayısını (Cilt 7, Sayı 1) çıkarmış bulunmaktayız. Bu sayımızda farklı disiplinlerden araştırmacıların yazdığı 12 makaleye yer veriyoruz. Makalelerden dördü 22-23 Kasım 2018 tarihlerinde Sakarya'da düzenlenmiş olan 2.Ulaştırma ve Lojistik Ulusal Kongresi'nde sunulan bildirinin geliştirilmiş halinden oluşmaktadır.

Bu sayıda sunulan çalışmalardan ilki Ali TAŞ, Oğuzhan ÖZTÜRK ve K. Şeyma ARSLAN tarafından hazırlanan "Stratejik Yönetim Çalışmalarının Örgüt İçi Güç Örüntüsünü Şekillendirmedeki Rolü: Kamu Kurumları Üzerinde Çoklu Örnek Olay İncelemesi" başlıklı çalışmadır. Bu çalışmada kamu kurumlarındaki stratejik yönetim çalışmalarının örgüt içindeki güç örüntüsünü hangi güç alanları ve kaynakları üzerinden şekillendirdiği sorusuna cevap aranmaktadır.

vi

İkinci çalışma, Vugar GAHRAMANOV ve Oğuz TÜRKAY tarafından hazırlanan ve hostel işletmeciliğinde rekabetçiliğin analizi amaçlayan, Hostel İşletmeciliğinde Rekabet Belirleyicileri: İşletmeci ve Turist Görüşlerinin Analizi başlıklı çalışmadır.

Üçüncü çalışma Büşra GEZİKOL, Sinan ESEN ve Hakan TUNAHAN tarafından hazırlanan ve konut fiyatlarında, konutun çevresindeki günlük yaşam aktivitelerine yürüyerek erişilebilirliğin etkili olup olmadığını inceleyen ve 22-23 Kasım 2018 tarihlerinde Sakarya'da düzenlenmiş olan 2.Ulaştırma ve Lojistik Ulusal Kongresi'nde sunulan bildiriden geliştirilen *An Analysis on the Relationship between Housing Values and House-specific Factors and Its Neighbouring Amenities in Turkey* başlıklı çalışmadan oluşmaktadır.

Dördüncü çalışmamız, Hakan ÇELİK ve Kamil TAŞKIN tarafından hazırlanan SMED Uygulamasının Ayar Süresine ve Birim Maliyete Etkisi: Kabuk Soyma Parlak Çelik Üretim Hattı Uygulaması başlıklı çalışma olup;

çalışmada SMED yönteminin ayar sürelerine ve birim zaman maliyetine etkisi araştırılmaktadır.

İşletme Bilimi Dergisi

2019

Cilt:7 Sayı:1

Ayhan BAYRAM, Ece ZEYBEK YILMAZ, Çağlar SÖZEN ve Nükhet BAYER tarafından hazırlanan Nomofobi'nin (Akıllı Telefon Yoksunluğu) İçsel Motivasyona Etkisi: Giresun Üniversitesi Öğrencileri Örneği başlıklı beşinci çalışmada nomofobinin içsel motivasyona etkisi olup olmadığı tartışılmaktadır.

Özlem DOĞAN ve Fırat ALTINKAYNAK'ın yazarlığını yaptığı Muhasebe ve Finans Alanında Yazılmış Lisansüstü Tezlere Yönelik Bir İçerik Analizi başlıklı altıncı çalışmada muhasebe ve finansman alanında hazırlanmış lisansüstü tezlere yönelik kategorik bilgileri ortaya koyarak bu alanda çalışma yapacaklar için bir çalışma yapılan konular hakkında genel bir görünümün ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Sedat BOSTAN, Gökhan AĞAÇ tarafından hazırlanan Kamu Hastaneleri Birliği Yapılanmasının Sağlık Hizmeti Sunum Süreçlerine Etkisinin Yönetici ve Çalışan Açısından Değerlendirilmesi başlıklı çalışmada 2017 yılında sonlandırılmasına rağmen, yönetici ve çalışanların kamu hastane birlikleri için nasıl bir bakış açısına sahip oldukları tartışılmaktadır.

Derleme şeklinde hazırlanan çalışmalardan Samina BEGUM ve Ulaş ÇAKAR'ın Employee Voice Scale: Is There a Need of Reconsideration of Dimensions? başlıklı çalışması çalışan sesine ilişkin yazını eleştirel bir yaklaşımla incelenerek alandaki uygulamaların çalışan odağından örgüt odağına yöneldiği göstermeyi; Muhammad Aiman AWALLUDDİN tarafından hazırlanan Human Capital Management in Malaysia: Issues and Strategic Measures başlıklı çalışma, Malezya'da insan sermayesi konularında iç görü kazandırmayı ve sorunları gidermek için alınmış stratejik önlemleri incelemeyi hedeflemektedir.

Transit ticaret ve transit taşımacılık faaliyetlerinin veri uygulamaları, döviz kurlarının değerlendirme işlemleri ve katma değer vergi istisnası

açılardan inceleyen ve farklılıklarını ortaya koyan Transit Ticaret ve Transit Taşımacılık Faaliyetlerinin Muhasebeleştirilmesi Ve Katma Değer Vergisi Açısından Değerlendirilmesi başlıklı üçüncü literatür incelemesi Gökhan BARAL ve Yaser GÜRSOY tarafından hazırlanmıştır. Gülşen T. AYDIN ve Zübeyde ÖZTÜRK'ün yazdığı Akıllı Kent Lojistiğinin Mekansal İlişkilendirilmesi başlıklı çalışmada Sürdürülebilir kentsel gelişmeyi teşvik etmek için kentsel alanlardaki yük, filo ve bilgi hareketinin akıllandırılmasının yararları, arazi yer seçimine ve kullanımına etkileri, mekansal ilişkilenmesi ile kente ve kentsel yük mobilitesine getirdiği kolaylıkları açıklanmaktadır. Avrupa Birliğinin 181 / 2011 Sayılı Tüzüğüne Göre Otobüsle Seyahat Eden Yolcuların Hakları başlıklı son çalışmada Ramazan DURGUT tarafından AB'ye uyum çerçevesinde olası Türk Yolcu Taşıma Kanunu ve bu kanuna ilişkin çıkarılacak Yönetmeliklerde AB'nin 181/2011 sayılı Tüzüğü'nün emsal alınmasının Türkiye'ye faydaları tartışılmaktadır.

viii

Görüldüğü gibi, dergimizin bu sayısı da işletmeciliğin farklı disiplinlerinde değerli bilim insanlarının kıymetli çalışmalarıyla oldukça zengin bir şekilde hazırlanmıştır. Dergi politikası olarak bundan sonraki sayılarımızda da işletme bilimine dayalı farklı disiplinlerden gelen çalışmaları yayınlamaya özen göstereceğiz. Bu sayımızda göndermiş oldukları makaleler ile dergimize katkı sağlayan tüm yazarlarımıza, dergimize gönderilen makalelerin değerlendirilmesi için kıymetli vakitlerini ayıran saygıdeğer hakemlerimize ve makalelerin dergide yayınlanmaya hazır hale gelmesi için yoğun bir gayret gösteren editör kurulumuz ve dergi sekreteryamıza teşekkürü borç bilirim. Dergimizin okurlarımız ve bilim insanlarına faydalı olması dileklerimizle sonraki sayılarımızda işletmeciliğin güncel çalışmalarını bilim dünyasının hizmetine sunmak için siz değerli bilim insanları ve araştırmacıların katkılarını bekliyoruz.

Doç. Dr. Mahmut AKBOLAT
Editör

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Yıl (Year) 2019 Cilt (Vol.) 7 Sayı (No) 1

İşletme Bilimi Dergisi

2019

Cilt:7 Sayı:1

Araştırma Makaleleri/Research Articles

Stratejik Yönetim Çalışmalarının Örgüt İçi Güç Örüntüsünü Şekillendirmedeki Rolü: Kamu Kurumları Üzerinde Çoklu Örnek Olay İncelemesi

The Role Of Strategic Management Practices In Shaping The Intraorganizational Power Pattern: A Multiple Case Study On Public Institutions 1-32

Doç. Dr. Ali TAŞ, Arş. Gör. Oğuzhan ÖZTÜRK, K. Şeyma ARSLAN

Hostel İşletmeciliğinde Rekabet Belirleyicileri: İşletmeci Ve Turist Görüşlerinin Analizi

The Determinants Of Competition In Hostel Management: Analysis Of Operators' And Tourists' Opinions 33-63

Vugar GAHRAMANOV, Prof. Dr. Oğuz TÜRKAY

Türkiye'de Konut Değeri İle Konut Ve Yakın Çevresine Özgü Faktörlerin İlişkisi Üzerine Bir Analiz

An Analysis On The Relationship Between Housing Values And House-Specific Factors And Its Neighbouring Amenities In Turkey 65-75

Arş. Gör. Büşra GEZİKOL, Doç. Dr. Sinan ESEN, Doç. Dr. Hakan TUNAHAN

SMED Uygulamasının Ayar Süresine Ve Birim Maliyete Etkisi: Kabuk Soyma Parlak Çelik Üretim Hattı Uygulaması

Examination Of The Effect Of SMED Methodology On The Setup Time And Unit Cost: Application In The Steel Bar Peeling Production Line 77-103

Hakan ÇELİK, Dr. Öğr. Üyesi Kamil TAŞKIN

Nomofobi'nin (Akıllı Telefon Yoksunluğu) İçsel Motivasyona Etkisi: Giresun Üniversitesi Öğrencileri Örneği

Effects Of Nomophobia (Smart Phone Deprivation) To Internal Motivation: Sample Of Students In Giresun University 105-130

Ayhan BAYRAM, Ece Zeybek YILMAZ, Çağlar SÖZEN, Nükhet BAYER

Muhasebe Ve Finans Alanında Yazılmış Lisansüstü Tezlere Yönelik Bir İçerik Analizi

A Content Analysis Regarding The Graduate Theses On Accounting And Finance 131-150

Dr. Öğretim Üyesi Özlem DOĞAN, Dr. Öğretim Üyesi Fırat ALTINKAYNAK

Kamu Hastaneleri Birliği Yapılanmasının Sağlık Hizmeti Sunum Süreçlerine Etkisinin Yönetici Ve Çalışan Açısından Değerlendirilmesi

Evaluation Of The Public Hospitals Association's Structure On The Process Of Health Services Delivery In Terms Of Managers And Employees 151-174

Doç. Dr. Sedat BOSTAN, Arş. Gör. Gökhan AĞAÇ

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Yıl (Year) 2019 Cilt (Vol.) 7 Sayı (No) 1

Literatür Derlemesi/Literature Review

Employee Voice Scale: Is There A Need Of Reconsideration Of Dimensions

Çalışan Sesi Ölçeği: Boyutların Yeniden Değerlendirmesi Sorunsalı

175-199

Assistant Prof. Samina BEGUM, Associate Prof. Ulaş ÇAKAR

Human Capital Management In Malaysia: Issues And Strategic Measures

Malezya'da İnsan Sermayesi Yönetimi: Sorunlar Ve Stratejik Önlemler

201-219

Muhammad Aiman AWALLUDDIN

Transit Ticaret Ve Transit Taşımacılık Faaliyetlerinin Muhasebeleştirilmesi Ve Katma Değer Vergisi Açısından Değerlendirilmesi

Accounting Of Transit Trade And Transit Transportation Activities And Evaluation These In Terms Of Value Added Tax

221-235

Gökhan BARAL, Yaser GÜRSOY

Akıllı Kent Lojistiğinin Mekansal İlişkilendirilmesi

The Spatial Relationship Of Smart City Logistics

237-261

Gülşen Teslime AYDIN, Prof. Dr. Zübeyde ÖZTÜRK

Avrupa Birliğinin 181 / 2011 Sayılı Tüzüğüne Göre Otobüsle Seyahat Eden Yolcuların Hakları

The Rights Of Passengers In Bus And Coach Transport According To Eu Regulation No 181/2011

263-274

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan DURGUT

NOMOFOBİ'NİN (AKILLI TELEFON YOKSUNLUĞU) İÇSEL MOTİVASYONA ETKİSİ: GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ

Nomofobi'nin
İçsel
Motivasyona
Etkisi
105

Ayhan BAYRAM

Giresun Üniversitesi Görele Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu
ayhan_bayram1987@hotmail.com
ORCID ID: [orcid.org/ 0000-0003-0640-8106](https://orcid.org/0000-0003-0640-8106)

Ece Zeybek YILMAZ

İstanbul Arel Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu
ece.zeybek@hotmail.com
ORCID ID: [orcid.org/ 0000-0002-6708-9017](https://orcid.org/0000-0002-6708-9017)

Çağlar SÖZEN

Giresun Üniversitesi Görele Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu
caglar.sozen@giresun.edu.tr
ORCID ID: [orcid.org/ 0000-0002-3732-5058](https://orcid.org/0000-0002-3732-5058)

Nükhet BAYER

Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
nuket.bayer@lokmanhekim.edu.tr
ORCID ID: [orcid.org/ 0000-0003-3177-0596](https://orcid.org/0000-0003-3177-0596)

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı nomofobinin içsel motivasyona etkisi olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinde nomofobinin içsel motivasyona etkisinin belirlenmesi için anket uygulanmıştır.

Yöntem: Çeşitli bölümlerde öğrenim gören toplam 420 öğrenci ankete katılmıştır. Hatalı ve eksik olan 20 anket elendikten sonra 400 ankete analiz uygulanmıştır.

Bulgular: Nomofobi değişkeninin içsel motivasyonu pozitif yönde etkilediği, alt boyutlardan iletişimi kaybetme, çevrimiçi olamama ve bilgiye ulaşamama değişkenlerinin içsel motivasyonu pozitif yönde etkilediği, cihazdan yoksunluk değişkeninin ise etkilemediği belirlenmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin nomofobi düzeyinin orta, içsel motivasyon düzeyinin ise yüksek olduğu belirlenmiştir. İçsel motivasyon bireyin kendisiyle barışık olması ile ilişkili olmakla birlikte, aile ve çevrenin birey üzerindeki

etkisi göz ardı edilemez. Bu doğrultuda yüksek öğretim kurumlarında akıllı telefonların kullanımına engeller oluşturulmasının (okula sokulmaması ya da sinyal bozucu kullanılması) uzun vadede bireyin içsel motivasyonunu ve başarısını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Başarı, İletişim, Öğrenciler, Yoksunluk

EFFECTS OF NOMOPHOBIA (SMART PHONE DEPRIVATION) TO INTERNAL MOTIVATION: SAMPLE OF STUDENTS IN GİRESUN UNIVERSITY

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to determine whether nomophobia has an effect on intrinsic motivation. In this study, a questionnaire was applied to determine the effect of nomophoby on intrinsic motivation in university students.

Method: A total of 420 students from studying at various departments were included in the survey. 20 questionnaires that had mistakes were eliminated; analyses were performed to 400 questionnaires.

Findings: It has been determined that nomophobia variable positively affects intrinsic motivation, loss of communication from sub-dimensions, inability to access online and lack of information positively affect intrinsic motivation, while deprivation variable does not affect the variable.

Results: It was determined that the level of nomophobia and the level of intrinsic motivation of the students were high. Although intrinsic motivation is associated with the peace of the individual, the effect of family and environment on the individual cannot be ignored. In this respect, it is thought that the creation of barriers to the use of smart phones in high education institutions (not being introduced to school or using a signal disturbance) will positively affect the internal motivation and success of the individual in the long term.

Keywords: Addiction, Success, Communication, Students, Deprivation

I. GİRİŞ

Son yıllarda insanlardaki hızlı değişimin ve gelişimin temelleri arasında teknolojinin büyük bir rolü olduğu görülmektedir. Hayatın birçok

alanında teknolojik imkânlardan yarar sağlanmaktadır. Bu teknolojik çeşitlilikteki unsurlar içerisinde akıllı telefonların da önemli bir yeri vardır. Bilgisayar ve internet birleşimini bünyesinde bulunduran akıllı telefonlarla pek çok şey yapılabilmektedir. Fotoğraf çekme, müzik dinleme, oyun oynama, internetten satın alma faaliyetlerini gerçekleştirme, internet bankacılığı, sosyal medya, ofis programlarına erişim ve düzenleyebilme akıllı telefonları daha fazla kullanılabilir bir hale getirmiştir (Gezgin, vd., 2017; Argumosa-Villar et al., 2017). Yapılan araştırmalarda internet bağımlılığının sosyal ilişkilerdeki olumsuz rolüne ilişkin (Cengizhan, 2005), siber zorbalık ve narsistik kişilik üzerine yapılan bir araştırmada akıllı telefon yoksunluğu, kontrol güçlüğü, üstünlük taslama narsistik kişilik özellikleri iken; sosyal izolasyon internet bağımlılığı ile ilişkili görülerek internet bağımlılığı yüksek olan kişilerin narsistik eğilimlerinin fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Ekşi, 2012). Bu durum her geçen gün gerek yazılım gerekse donanım olarak geliştirilen akıllı telefonların insanlar üzerindeki etkilerini de incelemenin önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Ülkemizde ve dünyada yapılan araştırmalara göre telefon bağımlılığının önemli boyutlara ulaştığı belirlenmiştir. Danışmanlık kuruluşu Deloitte'un 33 ülkede 53 binden fazla katılımcıyla yaptığı Global Mobil Kullanıcı Araştırmasına göre Türkiye'de gün içinde telefona bakma sıklığı 78 defa, Rusya'da 37 defa, Avrupa ortalamasının ise 48 defa olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Avrupa'da en sık telefona bakan ülke Türkiye olarak belirlenmiştir (www.haberturk.com). 2008 yılında Mail Online'da yayınlanan bir gazete haberine göre insanların aileleriyle iletişim halinde kalma arzusu, trafikte bile sıklıkla telefona bakma isteği oluşturmaktadır (www.dailymail.co.uk). Türkiye'de Allianz Teknoloji Merkezi'nin 2017 yılında yapmış olduğu Yol Güvenliği Araştırmasına göre, yaklaşık her iki sürücüden biri trafikte cep telefonu kullanmaktadır. Sürücülerin % 39'u navigasyon, % 58'i ön paneldeki menü aracılığı ile radyo sistemini kullanırken, % 15'i trafikte sms yazdığını, % 24'ü akıllı telefonlarını kullanarak mesajlarını okuduğu belirtmiştir. Buna bağlı olarak son üç yıldaki trafik kazalarının % 60'ının sebebinin telefon kullanımından kaynaklandığı belirlenmiştir (www.trthaber.com). Bu çalışmada akıllı telefonların insan hayatındaki olumsuz etkilerinin yanı sıra, bağımlılık düzeyindeki bu alışkanlığın içsel motivasyon üzerinde ne tür etkileri olacağı ele alınmıştır.

II. Araştırmanın Kavramsal Çerçevesi

Nomofobi ve içsel motivasyon kavramsal çerçeve de açıklanmıştır.

2.1. Nomofobi

Nomofobi bireyin cep telefonu, tablet, sanal haberleşme gibi araçlardan yoksun olma durumunda duyduğu endişe, kaygı, stres türünde belirtileri olan bir rahatsızlık türüdür. Akıllı telefonda yoksunluk durumu, bağımlılık yaratan ve haz veren bir ortamdan ayrılma durumunu temsil etmektedir (Erdem vd., 2017). Nomofobi kavramı iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama ve bilgiye ulaşamama olmak üzere dört alt boyutta ele alınmıştır. İletişimi kaybetme, anlık iletişim kuramama anlamına gelirken, cihazdan yoksunluk şarjın bitmesi, cihazın bozulması, çekmemesi gibi durumlarda kişilerin karşı tarafa nasıl erişebileceği ya da kendisine nasıl erişileceğine ilişkin gerginlik hissetmesidir. Çevrimiçi olamama bireyin kendini sosyal bağlantıdan uzak hissetmesi olarak ifade edilmektedir. Bilgiye ulaşamamama, bireyin düzenli olarak merak ettiği olgular hakkında yaptığı araştırmaların sonucuna erişememenin getirdiği gerginlik olarak tanımlanabilir (Yıldırım, 2015).

Literatür incelemesinde cep telefonuna bağımlılık üzerine sağlık alanında yapılan çalışmaların olduğu görülmüştür. Literatürde araştırmasında 1995 yılından beri telefon yoksunluğundan dolayı panik durumunda olan bir hastanın durumu incelenmiş ve hastalığın nomofobi olarak isimlendirildiği belirlenmiştir (King et al., 2010). Eğitim alanında yapılan bir çalışmaya göre aşırı cep telefonu kullanımının dikkat ve performansı olumsuz etkilediği ortaya konulmuştur. Sınav esnasında cep telefonuna erişemeyen katılımcıların 20 dakikadan oluşan 4 etapta, sürekli olarak rahatsız edici (sık mesaj gelmesi) mesajlar almalarına istinaden, sınavın 3. etabında kötü performans göstermeye başladıkları tespit edilmiştir (Mendoza et al., 2018). Türkiye’de lise eğitimi veren kurumlar üzerinde yapılan bir araştırmaya göre ise akıllı telefon kullanımının süresi arttıkça, bağımlılık oranının da arttığı ve cinsiyete göre bir farklılık olmadığı ortaya konulmuştur (Gezgin vd., 2018). Yine öğrenciler üzerinde yapılan bir araştırmaya göre birey ne kadar dışa dönükse akıllı telefon kullanımına eğilimin o kadar yüksek olduğu, vicdanilik düzeyininse düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bireyin kurallara uyma eğilimi göstermemesi ile vicdanilik arasında anlamlı bir ilişki olduğu düşünülmektedir (Argumosa-Villar et al., 2017). Z Kuşağı üzerinde yapılan bir araştırmada ise akıllı telefon kullanımına duyulan bağımlılık ile akademik hile arasındaki ilişki incelenmiştir. Akıllı telefon kullanım

yoksunluğunun tedavi edilmesi durumunda, bireyin telefonda faydalanma ve bunu akademik hilede kullanma eğiliminin azalacağı sonucuna ulaşılmıştır (Gentina et al., 2018). Bu doğrultuda çalışmaların ağırlıklı olarak öğrenciler üzerinde yapıldığı söylenebilir. Ancak bunun temel nedeni X, Y, Z kuşaklarının alışkanlıkları incelendiğinde Y ve Z kuşağının yetişme evresinde telefonun hayatın içerisinde daha fazla yer edinmesi nedeniyle alışkanlıklarını da değiştirdiği düşünülmektedir.

Sağlık alanında yapılan çalışmaların sayısındaki fazlalık ve çözüm önerisi getirme çabası nomofobinin bir sağlık sorunu olduğunu göstermektedir. Diğer yandan öğrenciler üzerinde yapılan çalışmaların da sayısı oldukça fazladır. Bu sağlık sorununun etkilerinin gençler üzerinde olumsuz etkileri bulunmaktadır.

2.2. İçsel Motivasyon

İçsel motivasyon “çevreden gelen bir tetikleyici olmadan bireyin kendini motive etmesi” olarak tanımlanmaktadır (Timuroğlu ve Balkaya, 2016). İçsel motivasyon kavramında, kişiler için kendisi tarafından motive olurlar, kişinin davranışlarını düzenleyen dışsal bir kontrol yoktur. İşin çekiciliği, içeriği ve doğasıyla ilintilidir. Mevcut işin ilgi çekici olması, çalışanın bilgi ve becerilerini iş üzerinde gösterebilmesi, işe odaklanması ve performansının artması ile geri bildirim alması çalışanın içsel motivasyonunun artması konusunda önemli unsurlardır. İçsel motivasyon ölçeğinde, bireyin iş başarısı, kendisine verilen sorumluluk, çalışma arkadaşları tarafından onurlandırılması, işin değerli olduğunu bilme, iş konusunda yetkisi, işin saygınlığı, kendini önemli görme, karar alabilme, yöneticinin tavır ve davranışlarını içeren sorular yer almaktadır (Dündar vd., 2007).

Literatür araştırmasında örgütsel bağlılık ve motivasyon üzerine, iş motivasyonu, liderlikle içsel motivasyon arasında yapılan çalışmaların yaygın olduğu belirlenmiştir. Gökkaya ve Türker’in (2018) kent ve kıyı otellerindeki iş motivasyonunu ölçtüğü çalışmasında, kıyı otellerinde çalışan personelin üstleri tarafından takdir görmemesinin sonucunda; işi başarma, işi zamanında bitirme gibi davranışları sergilemek istemedikleri ve içsel motivasyonlarının düşüş gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. İçsel motivasyonu düşük bireylerin işten ayrılma niyetleri ve işe devamsızlık oranlarının daha yüksek olduğu (Öge, 2006), yüksek olan bireylerin örgütsel bağlılığının düşük olduğu (Bilge vd., 2015), çalışma ortamındaki adil tutumun içsel motivasyonu olumlu yönde etkilediğine (Turunç ve Tabak, 2009) ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır. Tecer (2011) yılında yaptığı çalışmada müfettişlerin, öğretmenlerin içsel motivasyonlarına en çok

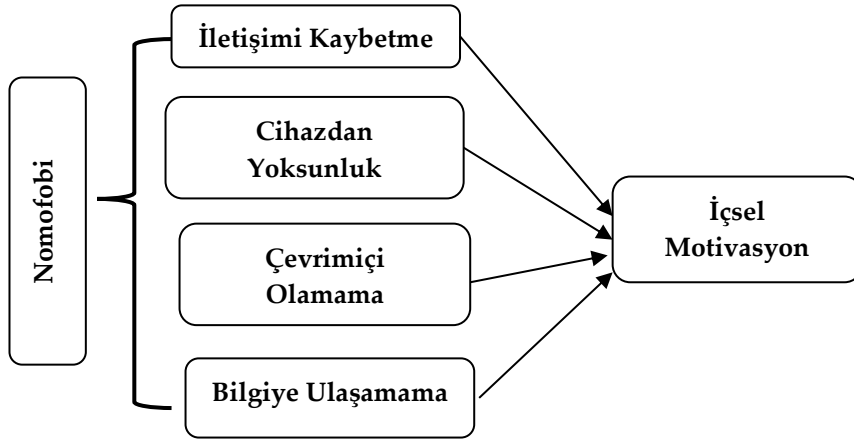
“nötr” düzeyinde etki ettiklerini saptamıştır. Bu sonuç müfettişlerin denetimlerinin, öğretmenlerin içsel motivasyonlarına etki etmediğini göstermektedir. Müfettişlerin denetimlerinin, öğretmenlerin içsel motivasyonlarına etki etmediği sonucu araştırmanın nicel verilerine ilişkin sonuçlarında da ortaya çıkmıştır. İçsel motivasyon kişinin kendini olumlu yönlendirebilmesi olarak kabul edildiğinde, bireyin psikolojik olarak iyi olma durumunda nomofobi sağlık sorunu yaşamayacağı düşünülmektedir.

III. Yöntem

Araştırmada Giresun Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerde nomofobinin (mobil telefon yoksunluğu) içsel motivasyona etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Nomofobi'yi ölçmek için Yıldırım ve Correira (2015) tarafından geliştirilen ve Yıldırım (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan nomofobi ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama ve bilgiye ulaşamama olmak üzere dört alt boyuttan ve toplam 20 maddeden oluşmaktadır. İçsel motivasyonu ölçmek amacıyla Mottaz (1985) tarafından geliştirilen Dünder, Özutku ve Taşpınar (2007) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan içsel motivasyon ölçeği kullanılmıştır. Ölçek tek alt boyut ve 9 maddeden oluşmaktadır.

Araştırmanın evrenini, Giresun Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminde olasılığa dayanmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme kullanılmıştır (Altunışık vd., 2012). Nisan ve Temmuz/2018 dönemleri arasında yüz yüze 420 öğrenciye anket yapılmış, hatalı ya da eksik olan 20 anket analize dahil edilmeyerek 400 anket analize tabii tutulmuştur. Araştırmanın modelinde nomofobi ve alt boyutlarının içsel motivasyon düzeyine etkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

Şekil 1.

Araştırmanın Modeli

Şekil 1’de yer alan araştırma modelinde Nomofobi ve alt boyutları iletişim kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama ve bilgiye ulaşamamanın içsel motivasyon düzeyi üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmada 2 tane ana hipotez ve 15 tane yardımcı olmak üzere toplam 17 tane hipotez kurulmuştur. Bu doğrultuda araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibidir.

H₁: Demografik değişkenler ile nomofobi ve içsel motivasyon değişkenleri arasında fark vardır.

H_{1a}: Cinsiyet ile iletişimi kaybetme arasında anlamlı fark vardır.

H_{1b}: Cinsiyet ile içsel motivasyon arasında anlamlı fark vardır.

H_{1c}: Cinsiyet ile cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama ve bilgiye ulaşamama arasında anlamlı fark vardır.

H_{1ç}: Medeni durum ile iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon arasında anlamlı fark vardır.

H_{1d}: Yaş durumu ile cihazdan yoksunluk arasında anlamlı fark vardır.

H_{1e}: Yaş durumu ile iletişimi kaybetme, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon arasında anlamlı fark vardır.

H_{1f}: Sınıf durumu ile cihazdan yoksunluk arasında anlamlı vardır.

H_{1g}: Sınıf durumu ile iletişimi kaybetme, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon arasında anlamlı fark vardır.

H_{1g}: Gelir durumu ile iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon arasında anlamlı fark vardır.

H_{1h}: Öğrenim durumu ile içsel motivasyon arasında anlamlı fark vardır.

H_{1i}: Öğrenim durumu ile iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama ve bilgiye ulaşamama arasında anlamlı fark vardır.

H₂: Nomofobi değişkeni içsel motivasyon değişkenine anlamlı bir şekilde etki etmektedir.

H_{2a}: İletişimi kaybetme boyutu içsel motivasyon değişkenine anlamlı bir şekilde etki etmektedir.

H_{2b}: Cihazdan yoksunluk boyutu içsel motivasyon değişkenine anlamlı bir şekilde etki etmektedir.

H_{2c}: Çevrimiçi olamama boyutu içsel motivasyon değişkenine anlamlı bir şekilde etki etmektedir.

H_{2ç}: Bilgiye ulaşamama boyutu içsel motivasyon değişkenine anlamlı bir şekilde etki etmektedir.

Merkezi limit teoremine göre ana kütlelerin dağılımına bakılmaksızın, örneklem sayısı 30'dan fazla olduğu durumlarda örneklem ortalaması normal dağılıma yakın kabul edilir (Aktaran Yemenici, 2018). Demografik değişkenlerle diğer değişkenler arasında anlamlı farklılık olup olmadığının belirlenebilmesi için parametrik testlerden t ve Anova testleri uygulanmıştır. Ayrıca nomofobinin alt boyutlarının içsel motivasyon üzerindeki etkisini ölçmek için basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

IV. Bulgular

Hazırlanan soruların güvenilirliği Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ile ölçümlenmiştir. Faktör analizi yapıldıktan sonra nomofobi için Cronbach's Alpha değeri ,910 ve içsel motivasyon için ,919 olarak bulunmuştur. Ölçeğin genel Cronbach's Alpha değeri ,907 olarak bulunmuştur. Bu değerlerin ,80< α ≤1,00 değerleri arasında olması nedeniyle ölçekler yüksek derecede güvenilirdir (Kayış, 2010).

Verilerin analizinde, frekans, yüzde ve standart sapma gibi tanımlayıcı istatistik öğelerinden yararlanılmıştır. Araştırmada, örneklem grubundaki öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin cinsiyet, medeni durum, yaş, öğrenim gördüğü bölüm/program, sınıf durumu, gelir durumu ve öğrenim durumuna ilişkin sorular sorulmuştur. Bu sorulara

verilen cevaplara göre örneklem grubuna ait bilgiler Tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo 1.
Örneklem Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler

Değişkenler	Frekans	%	Mod	Standart Sapma
Cinsiyet				
Erkek	167	41,8	2	,49
Kadın	233	58,3		
Medeni Durum				
Evli	17	4,3	2	,20
Bekâr	383	95,8		
Yaş				
19 Yaş ve Altı	52	13,0	3	1,43
20 Yaş	88	22,0		
21 Yaş	109	27,3		
22 Yaş	81	20,3		
23 Yaş	34	8,5		
24 Yaş ve Üzeri	36	9,0		
Öğrenim Gördüğünüz Bölüm/Program				
Bankacılık ve Finans	69	17,3	7	2,80
Sosyal Hizmetler	20	5,0		
Yönetim ve Organizasyon	25	6,3		
Çocuk Gelişimi	52	13,0		
Pazarlama	20	5,0		
Grafik Tasarım-Resim	38	9,5		
İşletme	72	18,0		
İktisat	68	17,0		
Diğer	36	9,0		
Sınıf Durumu				
1. Sınıf	86	21,5	2	1,06
2. Sınıf	166	41,5		
3. Sınıf	56	14,0		
4. Sınıf ve Üzeri	92	23,0		
Gelir Durumu				
1-500 TL Arası	164	41,0	1	,91
501-1.000 TL Arası	142	35,5		
1.001-.1500 TL Arası	68	17,0		
1.501 TL ve Üzeri	26	6,5		
Öğrenim Durumu				
Ön Lisans	146	36,5	2	,48
Lisans	254	63,5		

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılanların büyük bir kısmının kadın (% 58,3), medeni durumlarının bekâr (% 95,8), 21 yaş (% 27,3), öğrenim görülen programın işletme (% 18), 2. Sınıfta (% 41,5), gelir durumunun 1-500 TL arasında (% 41) ve lisans durumunda öğrenim görmekte oldukları (% 63,5) görülmektedir.

Nomofobi ölçeğinin yapı geçerliliğini sınamak için öğrencilerden elde edilen verilere açıklayıcı (Principal Components Analysis) faktör analizi yapılmıştır. Verilerin, faktör analizi için uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ile bulunmuştur. Sonuçlar (KMO=0,91; $X^2= 3.143,31$; $df=136$; $p=,000$), veri grubunun faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. Varimaks dönüştürmeli temel bileşenler faktör analizi sonucuna göre, puanlardaki değişimin % 64,56'sını açıklayan ve öz değeri 1'in üzerinde olan dört faktör belirlenmiştir (Özdemir, 2009). Nomofobi ölçeğinin faktörlere göre dağılımı ve faktör yükleri tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.
Nomofobi Ölçeğinin Faktörlere Göre Dağılımı ve Faktör Yükleri

Maddeler	1.Faktör İletişimi Kaybetme	2.Faktör Cihazdan Yoksunluk	3.Faktör Çevrimiçi Olamama	4.Faktör Bilgiye Ulaşamama
M1			0,775	
M2			0,813	
M5			0,664	
M6	0,784			
M7	0,857			
M8	0,775			
M9	0,781			
M10	0,591			
M11	0,498			
M12		0,635		
M13		0,777		
M14		0,761		
M15		0,695		
M16		0,684		
M18				0,635
M19				0,818
M20				0,666
Özdeğer	3,475	3,376	2,069	2,056
Açıklanan Varyans %	20,442	19,857	12,173	12,097
Toplam Açıklanan Varyans %	20,442	40,299	52,471	64,568

KMO: 0,91; Yaklaşık $X^2=3.143,31$; $df= 136$; $p=0,000$

En düşük faktör yükü ,35 alınmıştır ve ölçekteki bir maddenin bir faktördeki yükü ,35'in üstünde ve bu maddenin diğer faktörlerdeki yükünden ,10 veya daha yüksek ise madde o faktörde sayılmıştır (Özdemir, 2009). Buna göre 3. 4. ve 17. maddeler birbirine yakın yük değerleri aldığı için ölçekten çıkarılmıştır. Bu maddeler çıkarıldıktan sonra analiz tekrarlandığında açıklanan varyans, toplam varyansın % 64,568'ini oluşturmuştur. 1. faktörün açıkladığı toplam varyansın % 20,442 özdeğerinin 3,475; 2. faktörün açıkladığı toplam varyansın % 19,857, özdeğerinin 3,376; 3. faktörün açıkladığı toplam varyansın % 12,173, özdeğerinin 2,069 ve 4. faktörün açıkladığı toplam varyansın % 12,097, özdeğerinin 2,056 olduğu belirlenmiştir.

İçsel motivasyon ölçeğinin yapı geçerliliğini sınamak için öğrencilerden elde edilen verilere açıklayıcı (Principal Components Analysis) faktör analizi yapılmıştır. Verilerin, faktör analizi için uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ile bulunmuştur. Sonuçlar (KMO=0,92; $\chi^2= 2.148,894$; $df=36$; $p=,000$), veri grubunun faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. Faktör analizi sonucuna göre, puanlardaki değişimin % 60,716'sını açıklayan ve öz değeri 1'in üzerinde olan bir faktör belirlenmiştir. İçsel motivasyon ölçeğinin faktörlere göre dağılımı ve faktör yükleri tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3.

İçsel Motivasyon Ölçeğinin Faktörlere Göre Dağılımı Ve Faktör Yükleri

Maddeler	İçsel Motivasyon
M1	0,792
M2	0,829
M3	0,794
M4	0,784
M5	0,785
M6	0,808
M7	0,761
M8	0,735
M9	0,720
Özdeğer	5,464
Açıklanan Varyans %	60,716
Toplam Açıklanan Varyans %	60,716
KMO: 0,92; Yaklaşık $\chi^2 =2.148,894$; $df= 36$; $p=0,000$	

En düşük faktör yükü ,35 alınmıştır ve ölçekteki bir maddenin bir faktördeki yükü ,35'in üstünde ve bu maddenin diğer faktörlerdeki yükünden ,10 veya daha yüksek ise madde o faktörde sayılmıştır. Faktör analizi sonucunda açıklanan varyans, toplam varyansın % 60,716'sı özdeğerinin 5,464 olduğu belirlenmiştir. Araştırma da kullanılan ölçeklere

uygulanmış açıklayıcı faktör analizi sonucunda ortaya çıkan boyutlardan oluşan araştırma modelinin geçerliliğini değerlendirmek amacıyla AMOS 25 Programı kullanılarak doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır (Yılmaz ve Varol, 2015). Tablo 4'te araştırma modelinin uyum indeksleri yer almaktadır.

Tablo 4.
Araştırma Modelinin Uyum İndeksleri

Uyum Ölçüsü	İyi Uyum	Kabul Ed. Uyum	Model	Uyum
X^2/sd (466,55/247)	$0 \leq x^2/sd \leq 3$	$3 \leq x^2/sd \leq 5$	2,701	İyi Uyum
REMSEA	$0 \leq REMSEA \leq 0,05$	$0,05 \leq REMSEA \leq 0,08$	,065	Kabul Edilebilir
RMR	$RMR \leq 0,05$	$0,05 \leq RMR \leq 0,80$	,080	Kabul Edilebilir
CFI	$0,95 \leq CFI \leq 1,00$	$0,90 \leq CFI \leq 0,95$	,908	Kabul Edilebilir
GFI	$0,95 \leq GFI \leq 1,00$	$0,90 \leq GFI \leq 0,95$	,862	Ret
AGFI	$0,90 \leq AGFI \leq 1,00$	$0,85 \leq AGFI \leq 0,90$	,832	Ret
AIC	Karşılaştırılan model için AIC'ten daha küçük		$904,459 < 5.704,319$	Kabul
CAIC	Karşılaştırılan model için CAIC'ten daha küçük		$1.213,930 < 2.454,004$	Kabul

X^2/sd iyi uyum, RMSEA, RMR, CFI kabul edilebilir uyum ve AGFI ve GFI zayıf uyum olduğunu göstermektedir. AIC ve CAIC e göre de gerçeğe en yakın modelin seçiminin sağlandığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre modelin genel olarak uyumunun sağlandığı söylenebilir. Tablo 5'te değişkenlere ilişkin puan ortalamalarına yer verilmiştir.

Tablo 5.
Değişkenlere İlişkin Puan Ortalamaları

Değişkenler	n	X̄	Standart Sapma
Nomofobi	400	3,19	,83
İletişimi Kaybetme	400	3,51	,96
Cihazdan Yoksunluk	400	3,11	1,06
Çevrimiçi Olamama	400	2,66	1,07
Bilgiye Ulaşamama	400	3,23	1,08
İçsel Motivasyon	400	3,82	,86

Nomofobi değişkeninin $X=3,19 \pm 0,83$ ve içsel motivasyon değişkeninin $X=3,82 \pm 0,86$ olduğu belirlenmiştir.

Bağımsız örneklem t testiyle nomofobinin alt boyutları iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon değişkenleri ile örneklem grubunun cinsiyetleriyle karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Cinsiyete göre cihazdan yoksunluk ($p=,105>,05$), çevrimiçi olamama ($p=,901>,05$) ve bilgiye ulaşamama ($p=,174>,05$) boyutları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Cinsiyet değişkeni ile iletişimi kaybetme ve içsel motivasyon değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılıkları gösteren t testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.
Cinsiyet İle İletişimi Kaybetme Ve İçsel Motivasyon Değişkenlerine
İlişkin t Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	X̄	St. Hata	t	p
İletişimi	Erkek	167	3,30	1,10	-3,748	,000
Kaybetme	Kadın	233	3,66	,82		
İçsel	Erkek	167	3,71	1,03	-2,277	,000
Motivasyon	Kadın	233	3,90	,70		

Cinsiyet değişkeni iletişimi kaybetme ($p=,000<,05$) değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Değişkende kadın katılımcıların puan ortalaması erkek katılımcılara göre daha yüksektir. Cinsiyet değişkeni içsel motivasyon ($p=,000<,05$) değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Değişkende kadın katılımcıların puan ortalaması erkek katılımcılara göre daha yüksektir.

Bağımsız örneklem t testiyle nomofobinin alt boyutları iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon değişkenleri ile örneklem grubunun medeni durumları karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Medeni duruma göre iletişimi kaybetme ($p=,774>,05$), cihazdan yoksunluk ($p=,325>,05$), çevrimiçi olamama ($p=,914>,05$), bilgiye ulaşamama ($p=,837>,05$) boyutları ve içsel motivasyon ($p=,560>,05$) değişkeni istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Anova testiyle nomofobinin alt boyutları iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon değişkenleri ile örneklem grubunun yaşları karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Yaş durumuna göre iletişimi kaybetme ($p=,437>,05$), çevrimiçi olamama ($p=,451>,05$), bilgiye ulaşamama ($p=,558>,05$) boyutları ve içsel motivasyon ($p=,331>,05$) değişkeni istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık

göstermemiştir. Yaş durumu değişkeni ile cihazdan yoksunluk değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılıkları gösteren Anova testi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7.
Yaş Durumu Değişkeni İle Cihazdan Yoksunluk Değişkenine İlişkin Anova Testi Sonuçları

	Varyansın Kay.	Kareler Top.	n	Kare. Ort.	F	P	Anlam. Fark. Grup
Cihazdan Yoksunluk	Gruplararası	18,59	5	3,72	3,375	,005	1-6, 2-6, 3-6, 4-6,
	Gruplarıçi	434,26	394	1,10			
	Toplam	452,86	399				

Yaş durumu ile cihazdan yoksunluk ($p=,005<,05$), değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğunu belirlenmiştir. Değişkendeki farklılığın hangi yaş durumu gruplarından kaynaklandığını bulmak amacıyla LSD testi yapılmıştır. LSD testi sonucunda: 19 yaş ve altı ile 24 yaş ve üzeri ($p=,000<,05$), 20 yaş ile 24 yaş ve üzeri ($p=,000<,05$), 21 yaş ile 24 yaş ve üzeri ($p=,004<,05$) ve 22 yaş ile 24 yaş ve üzeri ($p=,022<,05$) olan katılımcıların cihazdan yoksunluk durumlarında farklılık bulunmuştur. Bu farklılık 24 yaş ve üzeri olan katılımcılardan kaynaklanmaktadır. 24 yaş ve üzeri ($\bar{X}=2,55\pm 1,09$) olan katılımcıların cihazdan yoksunluk düzeyinin diğer yaş durumundaki katılımcılara göre daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Anova testiyle nomofobinin alt boyutları iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon değişkenleri ile örneklem grubunun sınıf durumları karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Sınıf durumuna göre iletişimi kaybetme ($p=,392>,05$), çevrimiçi olamama ($p=,110>,05$), bilgiye ulaşamama ($p=,675>,05$) boyutları ve içsel motivasyon ($p=,550>,05$) değişkeni istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Sınıf durumu değişkeni ile cihazdan yoksunluk değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılıkları gösteren Anova testi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8.
Sınıf Durumu Değişkeni İle Cihazdan Yoksunluk Değişkenine İlişkin Anova Testi Sonuçları

	Varyansın Kay.	Kareler Top.	n	Kareler Ort.	F	P	Anlam. Fark. Grup
Cihazdan Yoksunluk	Gruplararası	13,19	3	4,39	3,961	,008	1-4, 2-3, 2-4
	Gruplarıçi	439,67	396	1,11			
	Toplam	452,86	399				

Sınıf durumu ile cihazdan yoksunluk ($p=,008<,05$), değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğunu belirlenmiştir. Değişkendeki farklılığın hangi yaş durumu gruplarından kaynaklandığını bulmak amacıyla LSD testi yapılmıştır. LSD testi sonucunda: 1. Sınıf ile 4. sınıf ve üzeri ($p=,037<,05$), 2. sınıf ile 3. sınıf ($p=,038<,05$) ve 2. sınıf ile 4. sınıf ve üzeri ($p=,004<,05$) olan katılımcıların cihazdan yoksunluk durumlarında farklılık bulunmuştur. Bu farklılık 2. sınıf ile 4. sınıf ve üzerinde öğrenim gören katılımcılardan kaynaklanmaktadır. 2. sınıfta öğrenim gören ($\bar{X}=3,27\pm 1,05$) katılımcıların cihazdan yoksunluk düzeyinin diğer sınıf durumundaki katılımcılara göre daha yüksek, 4. sınıfta öğrenim gören ($\bar{X}=2,87\pm 1,04$) katılımcıların cihazdan yoksunluk düzeyinin diğer sınıf durumundaki katılımcılara göre daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Anova testiyle nomofobinin alt boyutları iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon değişkenleri ile örneklem grubunun gelir durumları karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Gelir durumuna göre iletişimi kaybetme ($p=,204>,05$), cihazdan yoksunluk ($p=,478>,05$), çevrimiçi olamama ($p=,709>,05$), bilgiye ulaşamama ($p=,902>,05$) boyutları ve içsel motivasyon ($p=,432>,05$) değişkeni istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Bağımsız örneklem t testiyle nomofobinin alt boyutları iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk, çevrimiçi olamama, bilgiye ulaşamama ve içsel motivasyon değişkenleri ile örneklem grubunun öğrenim gördüğü program/bölüm durumu karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Öğrenim durumuna göre iletişimi kaybetme ($p=,947>,05$), cihazdan yoksunluk ($p=,865>,05$), çevrimiçi olamama ($p=,068>,05$) ve bilgiye ulaşamama ($p=,080>,05$) boyutları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Öğrenim durumu değişkeni ile içsel motivasyon değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılığı gösteren t testi sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9.
Öğrenim Durumu İle İçsel Motivasyon Değişkenine İlişkin t Testi
Sonuçları

	Öğrenim Durumu	n	X	St. Hata	t	p
İçsel Motivasyon	Ön Lisans	146	3,73	,97	-1,653	,009
	Lisans	254	3,88	,79		

**Nomofobi'nin
İçsel
Motivasyona
Etkisi**

120

Öğrenim durumu değişkeni içsel motivasyon ($p=,009<,05$) değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Değişkende lisans durumunda olan katılımcıların puan ortalaması ön lisans durumunda olan katılımcılara göre daha yüksektir.

Nomofobinin içsel motivasyona etkisini belirleyebilmek için basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır. Nomofobinin alt boyutları ile içsel motivasyon ayrı ayrı değişken olarak değerlendirilerek analize tabi tutulmuştur. Nomofobinin alt boyutları bağımsız değişken içsel motivasyon bağımlı değişken olarak değerlendirilmiştir.

Nomofobinin tüm boyutlarının içsel motivasyon değişkenine etkisi incelendiğinde, $R=0,340$; $R^2=0,115$; $F=12,894$ ve $Sig.=0,000$ olarak bulunmuştur. R^2 değeri ile içsel motivasyon değişkenindeki değişimin % 11,5'lik kısmı nomofobinin tüm boyutlarınca açıklanmaktadır. Sig. Değeri ($p=,000<,05$) 0,05'ten küçük olduğu için F değeri, modelin anlamlı olduğunu göstermektedir. Regresyon analizine ait sonuçlar aşağıdaki tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10.
Nomofobinin Tüm Boyutlarının İçsel Motivasyona Etkisi

Değişkenler	Model Değişken.	St. Hata	Standart Katsayılar (β)	t	Sig.
Sabit	2,864	,166		17,206	,000
İletişimi Kaybetme	,317	,052	,355	6,131	,000
Cihazdan Yoksunluk	-,133	,055	-,163	-2,428	,016
Çevrimiçi Olamama	,027	,047	,034	,580	,563
Bilgiye Ulaşamama	,058	,052	,073	1,121	,263
R= ,340	R²= ,115	F= 12,864	p=,000		

Nomofobinin tüm alt boyutlarındaki 1 birimlik artış toplamda içsel motivasyon değişkenini ,340 birim artıracaktır. Nomofobinin tüm alt boyutlarının ($p=,000<,05$) sig. değerinin 0,05'ten küçük olması nedeniyle t değeri her düzeyde anlamlı bulunduğu için nomofobinin tüm alt boyutlarının katsayısı istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu sonuca göre içsel motivasyon değişkenini arttırmak için nomofobinin tüm alt boyutlarının da artırılması gerekmektedir. Boyutlardan iletişimi kaybetme değişkenindeki 1 birimlik artış toplamda içsel motivasyon değişkenini ,355 birim artıracaktır. İletişimi kaybetme boyutunun ($p=,000<,05$) sig. değeri 0,05'ten küçük olması nedeniyle t değeri her düzeyde anlamlı bulunduğu için iletişimi kaybetme boyutunun katsayısı istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu sonuca göre içsel motivasyon değişkenini arttırmak için iletişimi kaybetme boyutunun da artırılması gerekmektedir. Boyutlardan cihazdan yoksunluk değişkenindeki 1 birimlik artış toplamda içsel motivasyon değişkenini ,163

birim azaltacaktır. Cihazdan yoksunluk boyutunun ($p=,016<,05$) sig. değerinin 0,05'ten küçük olması nedeniyle t değeri her düzeyde anlamlı bulunduğundan cihazdan yoksunluk boyutunun katsayısı istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu sonuca göre içsel motivasyon değişkenini arttırmak için cihazdan yoksunluk boyutunun azaltılması gerekmektedir. Çevrimiçi olamama boyutunun ($p=,563>,05$) sig. değerinin 0,05'ten büyük olması nedeniyle t değeri her düzeyde anlamlı bulunmadığından çevrimiçi olamama boyutunun katsayısı istatistiksel olarak anlamlı değildir. Bilgiye ulaşamama boyutunun ($p=,263>,05$) sig. değerinin 0,05'ten büyük olması nedeniyle t değeri her düzeyde anlamlı bulunmadığından bilgiye ulaşamama boyutunun katsayısı istatistiksel olarak anlamlı değildir.

İletişimi kaybetme boyutunun içsel motivasyon değişkenine etkisi incelendiğinde, $R= 0,320$; $R^2=0,102$; $F=45,343$ ve $Sig.=,000$ olarak bulunmuştur. R^2 değeri ile içsel motivasyon değişkenindeki değişimin % 10,2'lik kısmı iletişimi kaybetme boyutunca açıklanmaktadır. Sig. Değeri ($p=,000<,05$) 0,05'ten küçük olduğu için F değeri, modelin anlamlı olduğunu göstermektedir. Regresyon analizine ait sonuçlar aşağıdaki tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11.
İletişimi Kaybetmenin İçsel Motivasyona Etkisi

Değişkenler	Model Değişken.	St. Hata	Standart Katsayılar (β)	T	Sig.
Sabit	2,823	,155		18,266	,000
İletişimi Kaybetme	,285	,042	,320	6,734	,000
$R=,320$	$R^2=,102$	$F= 45,343$	$p=,000$		

İletişimi kaybetme boyutundaki 1 birimlik artış toplamda içsel motivasyon değişkenini ,320 birim arttıracaktır. İletişimi kaybetme boyutunun ($p=,000<,05$) sig. değerinin 0,05'ten küçük olması nedeniyle t değeri her düzeyde anlamlı bulunduğundan iletişimi kaybetme boyutunun katsayısı istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu sonuca göre içsel motivasyon değişkenini arttırmak için iletişimi kaybetme boyutunun da artırılması gerekmektedir.

Cihazdan yoksunluk boyutunun içsel motivasyon değişkenine etkisi incelendiğinde, $R= 0,089$; $R^2=0,008$; $F=3,171$ ve $Sig.=,076$ olarak bulunmuştur. R^2 değeri ile içsel motivasyon değişkenindeki değişimin % 0,8'lik kısmı cihazdan yoksunluk boyutunca açıklanmaktadır. Sig. Değeri ($p=,076>,05$) 0,05'ten büyük olduğu için F değeri, modelin anlamlı olmadığını göstermektedir.

Çevrimiçi olamama boyutunun içsel motivasyon değişkenine etkisi incelendiğinde, $R=0,139$; $R^2=0,019$; $F=7,820$ ve $Sig.=,005$ olarak bulunmuştur. R^2 değeri ile içsel motivasyon değişkenindeki değişimin % 1,9'luk kısmı çevrimiçi olamama boyutunca açıklanmaktadır. Sig. Değeri ($p=,005<,05$) 0,05'ten küçük olduğu için F değeri, modelin anlamlı olduğunu göstermektedir. Regresyon analizine ait sonuçlar aşağıdaki tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12.
Çevrimiçi Olamamanın İçsel Motivasyona Etkisi

Değişkenler	Model Değişken.	St. Hata	Standart Katsayılar (β)	t	Sig.
Sabit	3,531	,114		30,929	,000
Çevrimiçi olamama	,111	,040	,139	2,796	,005
R= ,139	R²= ,019	F= 7,820	p=,005		

Çevrimiçi olamama boyutundaki 1 birimlik artış toplamda içsel motivasyon değişkenini ,139 birim artıracaktır. Çevrimiçi olamama boyutunun ($p=,005<,05$) sig. değerinin 0,05'ten küçük olması nedeniyle t değeri her düzeyde anlamlı bulunduğundan çevrimiçi olamama boyutunun katsayısı istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu sonuca göre içsel motivasyon değişkenini arttırmak için çevrimiçi olamama boyutunun da artırılması gerekmektedir.

Bilgiye ulaşamama boyutunun içsel motivasyon değişkenine etkisi incelendiğinde, $R=0,159$; $R^2=0,025$; $F=10,321$ ve $Sig.=,001$ olarak bulunmuştur. R^2 değeri ile içsel motivasyon değişkenindeki değişimin % 2,5'lik kısmı bilgiye ulaşamama boyutunca açıklanmaktadır. Sig. Değeri ($p=,001<,05$) 0,05'ten küçük olduğu için F değeri, modelin anlamlı olduğunu göstermektedir. Regresyon analizine ait sonuçlar aşağıdaki tablo 13'de verilmiştir.

Tablo 13.
Bilgiye Ulaşamamanın İçsel Motivasyona Etkisi

Değişkenler	Model Değişken.	St. Hata	Standart Katsayılar (β)	t	Sig.
Sabit	3,417	,135		25,366	,000
Bilgiye ulaşamama	,127	,040	,159	3,213	,001
R= ,159	R²= ,025	F= 10,321	p=,001		

Bilgiye ulaşamama boyutundaki 1 birimlik artış toplamda içsel motivasyon değişkenini ,159 birim artıracaktır. Bilgiye ulaşamama boyutunun ($p=,001<,05$) sig. değerinin 0,05'ten küçük olması nedeniyle t

değeri her düzeyde anlamlı bulunduğundan bilgiye ulaşamama boyutunun katsayısı istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu sonuca göre içsel motivasyon değişkenini arttırmak için bilgiye ulaşamama boyutunun da artırılması gerekmektedir.

V. Tartışma ve Sonuç

Akıllı telefonların özellikle gençler arasında yaygınlaşması ile birlikte gittikçe gelişen mobil ağ teknolojileri altyapıları eğitim öğretimin desteklenmesi için kullanılmakta ve mobil ve harmanlanmış öğrenme kapsamında gelişmelerin merkezinde bulunmaktadır (Chaisatien ve Akahori, 2007). Söz konusu bu teknolojinin bu pozitif yaklaşım ile desteklenmesine yönelik çabaların yanı sıra sosyal yaşamın her boyutunda ve her anında yoğun olarak kullanılmasının ortaya çıkarmış olduğu rahatsızlıklar, bu etkilerin bağımlılık dereceleri ve bu bağımlılık derecelerinin insan yaşamına etkileri araştırılmaktadır. Akıllı telefon yoksunluğu kişinin kendisini tam hissedememesi gibi duyguları içermektedir. İletişim sağlaması işlevselliğinden dolayı akıllı telefon olmadan kişilerin hayatta kalamama duyguları zaman geçtikçe daha da artmaktadır. Kanmani vd. (2017) tarafından yapılan çalışmada kişilerin akıllı telefonları kullanma nedenleri olarak; aile veya arkadaşlarla yazışmak, sosyal medyayı kontrol etmek, müzik dinlemek, aile veya arkadaşlarla konuşmak ve internetten bilgi aramak, olarak belirlenmiştir. Gelişen teknoloji ve değişen ihtiyaçlar akıllı telefonları günlük hayatın önemli bir parçası haline getirmiştir. Akıllı telefonların kullanımı gençler arasında bağımlılık derecelerine kadar ulaştığı için zamanın önemli bir bölümünün birlikte geçirildiği araç olarak yaşam içerisinde yer edinmiştir.

Örneklem grubundan elde edilen verilere öncelikle açıklayıcı faktör analizi yapılmış, sonuçlar doğrultusunda bazı maddeler analize tabi tutulmayarak analiz tekrarlandığında sonuçların daha iyi olduğu belirlenmiştir. Nomofobi ölçeğinin alt boyutlarının puan ortalamaları hesaplandığında büyükten küçüğe doğru sırasıyla iletişimi kaybetme, bilgiye ulaşamama, cihazdan yoksunluk ve çevrimiçi olamama şeklinde sıralandığı belirlenmiştir. Nomofobinin genel puan ortalaması incelendiğinde ise öğrencilerde nomofobinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. İçsel motivasyonun genel puan ortalaması incelendiğinde ise öğrencilerde içsel motivasyonun iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. SecureEnvoy (2012) tarafından yapılan çalışmada, katılımcıların % 41'inin telefon bağımlısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nomofobi değişkeni ile alt boyutları ve içsel motivasyon değişkeni ile diğer değişkenler arasında anlamlı farklılık olup olmadığı parametrik testlerden t ve Anova testleri kullanılarak belirlenmiştir. Yapılan t testi sonucunda cinsiyet değişkeni ile

iletişimi kaybetme ve içsel motivasyon; öğrenim durumu değişkeniyle içsel motivasyon değişkeni arasında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Yapılan Anova testi sonucunda ise yaş durumu ve sınıf durumu değişkenleri ile cihazdan yoksunluk değişkeni arasında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Erdem vd. (2017) tarafından yapılan çalışmada araştırma sonucumuzdan farklı olarak cinsiyet değişkeni ile iletişimi kaybetme ve diğer alt boyutlar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Tavalacci vd. (2015) tarafından yapılan çalışmada kız öğrencilerin nomofobiden daha çok etkilendikleri sonucuna ulaşmışlardır. Mok vd. (2014) tarafından yapılan çalışmada kadınların, erkeklere göre daha fazla akıllı telefon bağımlısı olduğu saptanmıştır. SecureEnvoy (2012) tarafından yapılan çalışmada, kadınların erkeklere göre nomofobi düzeyinin daha yüksek olduğu, yaş gruplarına göre nomofobi düzeyi şiddetinin 18-24 yaş aralığı, 25-34 yaş aralığı ile 55 yaş ve üzeri şeklinde sıralandığı sonucuna ulaşılmıştır. Kwon vd. (2013) tarafından yapılan çalışmada yaşları küçük olan öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığın daha fazla olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Nomofobinin içsel motivasyon üzerindeki etkisini belirleyebilmek için yapılan regresyon analizi sonucunda pozitif yönlü olarak etkilediği belirlenmiştir. Nomofobi durumu bireyin içsel motivasyon düzeyini olumlu yönde etkileyerek artırmaktadır. İletişimi kaybetme değişkeninin içsel motivasyon değişkenini pozitif yönlü olarak etkilediği ve cihazdan yoksunluk değişkeninin ise içsel motivasyonu etkilemediği belirlenmiştir. Çevrimiçi olamama ve bilgiye ulaşamama değişkenlerinin içsel motivasyon değişkenini pozitif yönlü olarak etkilediği belirlenmiştir. İçsel motivasyon bireyin kendisiyle barışık olması ile ilişkili olmakla birlikte, aile ve çevrenin birey üzerindeki etkisi göz ardı edilemez. Bu doğrultuda yüksek öğretim kurumlarında akıllı telefonların kullanımına engeller oluşturulmasının (okula sokulmaması ya da sinyal bozucu kullanılması) uzun vadede bireyin içsel motivasyonunu ve başarısını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Gelecekte bu konuda araştırma yapacak araştırmacılar nomofobinin, tükenmişlik ve zaman yönetimi bağlamında nasıl farklılık gösterdiği konusuna dikkat etmeleri yapacakları çalışmalarına önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca yapılan araştırma sonuçlarıyla bu çalışmanın sonuçlarının karşılaştırılması daha net bilgilere ulaşılmasını sağlayacaktır.

Kaynakça

Altunışık R, Coşkun R, Bayraktaroğlu S, ve Yıldırım E. (2012). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. 7. Basım. Sakarya: Sakarya Kitabevi.

- Argumosa-Villar, L., Boada-Grau, J. ve Vigil-Colet, A. (2017). Exploratory Investigation Of Theoretical Predictors Of Nomophobia Using The Mobile Phone Involvement Questionnaire (MPIQ). *Journal Of Adolescence*, 56, 127-135. doi: 10.1016/j.adolescence.2017.02.003.
- Bilge, H., Bal, V. ve Gönülçür, A. (2015). İçsel-Dışsal Motivasyon İle Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişkinin Araştırılması. *Maliye Finans Yazıları*, 29(104), 83-104.
- Cengizhan, C. (2005). Öğrencilerin Bilgisayar Ve İnternet Kullanımında Yeni Bir Boyut: İnternet Bağımlılığı, *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22, 83-98.
- Chaisatien, P., ve Akahori, K. (2007). A Pilot Study On 3g Mobile Phone And Two Dimension Barcode in Classroom Communication And Support System, *In Advanced Learning Technologies*, 2007. ICALT 2007. Seventh IEEE International Conference on. pp. 111-113
- Daily Mail (2008). Nomophobia Fear Mobile Phone Contact, <http://www.dailymail.co.uk/mews/article-550610/nomophobia-fear-mobile-phone>, (10.09.2018).
- Dündar, S., Özutku, H. ve Taşpınar, F., (2007). İçsel Ve Dışsal Motivasyon Araçlarının İşgörenlerin Motivasyonu Üzerindeki Etkisi: Ampirik Bir İnceleme, *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 105-119.
- Ekşi, F. (2012). Narsistik Kişilik Özelliklerinin İnternet Bağımlılığı Ve Siber Zorbalığı Yordama Düzeyinin Yol Analizi İle İncelenmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(3), 1683-1706.
- Erdem, H, Türen, U. ve Kalkın, G. (2017). Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusu (Nomofobi) Yayılımı: Türkiye'den Üniversite Öğrencileri Ve Kamu Çalışanları Örnekleme, *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 10(1), 1-12.
- Gentina, E., Tang, T., ve Dancoine, P. (2018). Does Gen Z's Emotional Intelligence Promote Icheating (Cheating With Iphone) Yet Curb Icheating Through Reduced Nomophobia?, *Computers And Education*, 126, 231-247. doi: 10.1016/j.compedu.2018.07.011
- Gezgin, D. M., Çakır, Ö. ve Yıldırım, S. (2018). The Relationship Between Levels Of Nomophobia Prevalence And Internet Addiction Among High School Students: The Factors Influencing Nomophobia. *International Journal Of Research In Education And Science*, 4(1), 215-225.
- Gökkaya, S. ve Türker, N. (2018). İş Motivasyonu İle İş Tatmini Üzerine Otel İşletmelerinde Karşılaştırmalı Bir Araştırma, *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 3(5), 12-28.

**Nomofobi'nin
İçsel
Motivasyona
Etkisi**
126

- Haber Türk (2018). Artık Konuşmuyor Mesajlaşıyoruz, <https://www.haberturk.com/turkiye-de-akilli-telefon-kullanim-orani-nedir-1793115-ekonomi>. (05.02.2018).
- Kanmani, A., Bhavani, U. ve Maragatham, R.S. (2017). Nomophobia–An Insight Into Its Psycho-Logical Aspects in India. *The International Journal of Indian Psychology*, 4(2), 5-15.
- Kayış, A. (2010). Güvenilirlik Analizi. Şeref Kalycı (Ed.), SPPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. (5.b). ss.404-419. Ankara:Asil Yayın Dağıtım.
- King, A. S., Valença, A. M. ve Nardi, A. E. (2010). Nomophobia: The Mobile Phone in Panic Disorder With Agoraphobia: Reducing Phobias Or Worsening Of Dependence?. *Cognitive and Behavioral Neurology: Official Journal of The Society For Behavioral and Cognitive Neurology*, 23(1), 52-54. doi: 10.1097/WNN.0b013e3181b7eabc
- Kwon, M., Joon-Yeop, L., Wang-Youn, W., Jae-Woo, P., Jung-Ah, M., Changtae, H., Xinyu, G., Ji-Hye, C. ve Dai-Jin, K. (2013). Development And Validation Of A Smartphone Addiction Scale (SAS). *Plos One A Peer-Reviewed, Open Acces Journal*, 8(2): 1-7 <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0056936>.
- Mendoza, J. S., Pody, B. C., Lee, Kim, M. ve McDonough, I. M. (2018). The Effect Of Cellphones On Attention And Learning: The Influences Of Time, Distraction, And Nomophobia. *Computers In Human Behavior*, 86, 52-60. doi:10.1016/j.chb.2018.04.027
- Mok, J. Y., Choi, S., Kim, D., Choi, J., Lee, J., Ahn, H., Choi, E. ve Song, W. (2014). Latent Class Analysis On İnternet And Smartphone Addiction İn College Students. *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, 10, 817-828. <https://doi.org/10.2147/NDT.S59293>.
- Mottaz, J. C., (1985). The Relative Importance Of Intrinsic And Extrinsic Rewards As Determinants Of Wok Satisfaction. *The Sociological Quarterly*, 26 (3), 365-385.
- SecurEnvoy. (2012). 66% Of The Population Suffer From Nomophobia The Fear Of Being Without Their Phone. <https://www.securenvoy.com/blog/2012/02/16/66-of-thepopulation-suffer-from-nomophobia-the-fear-of-being-without-their-phone/> (19.03.2019)
- Öge, E. (2006). Çalışma Yaşamının İtici Gücü: Motivasyon. *Anadolu BİL Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 1(3), 36-43.
- Özdemir, Y. (2009). *Ergenlik Döneminde Benlik Kurgusu Gelişiminin Anababanın Çocuk Yetiştirme Stilleri Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara:Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tavolacci, M. P., Meyrignac, G., Richard, L., Dechelotte, P. ve Ladner, J. (2015). Problematic Use Of Mobile Phone And Nomophobia Among French College

- Students. *The European Journal of Public Health*, 25(suppl 3), 206-212. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckv172.088>
- Tecer, O. (2011). *İlköğretim Müfettişlerince Yapılan Okul Denetimlerinin Öğretmenlerin İçsel Motivasyon ve İş Tatmini Düzeylerine Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Timuroğlu, M. K. ve Balkaya, E. (2016). Örgütsel İletişim Ve Motivasyon İlişkisi: Bir Uygulama. *U. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 89-113.
- TRT Haber. (2017). Kazaların yarından fazlasının nedeni cep telefonu, <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/kazalarin-yaridan-fazlasinin-nedeni-cep-telefonu-294696.html>. (10.09.2018).
- Turunç, Ö. ve Tabak, A. (2009). İş Performansının Artırılmasında Prosedür Adaleti, Dağıtım Adaleti, Etkileşim Adaleti Ve İçsel Motivasyonun Rolü. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 8(1), 15-35.
- Yemenici, N.K. (2018). Örneklem Dağılımı Ve Merkezi Limit Teoremi, http://www.buders.com/UNIVERSITE/Universite_Dersleri/olasilik/ornekle m_dagilimleri_ve_merkezi_limit_toremi.pdf. (10.07.2018).
- Yıldırım, C. (2015). *Exploring The Dimensions Of Nomophobia: Development And Validation Of A Self-Reported Questionnaire*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Iowa: Iowa State University, Human Computer Interaction.
- Yıldırım, C. ve Correia, A. P. (2015). Exploring The Dimensions Of Nomophobia: Development And Validation Of A Self-Reported Questionnaire. *Computers In Human Behavior*, 49, 130-137.
- Yılmaz, V. ve Varol: (2015). Hazır Yazılımlar İle Yapısal Eşitlik Modellemesi: Amos, Eqs, Lisrel, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 44(4), 28-44.

**EFFECTS OF NOMOPHOBIA (SMART PHONE
DEPRIVATION) TO INTERNAL MOTIVATION:
SAMPLE OF STUDENTS IN GİRESUN UNIVERSITY****EXTENDED ABSTRACT**

In recent times, technology seems to be a major target amongst the foundations of rapid change and development of humanities. In the different areas of life, people have benefit of technological developments in many different area. Smartphones have an importance role in these technological developments. A lot of things can be done with smart phones that can manage the combination of computer and internet. Taking photos, listening to music, playing games, online purchasing, internet banking, and social media, preparing and organizing office programs have made smart phones more usable. Nomo-phobia is an inconvenience which people feel worry, anxiety, stress symptoms if lack of tools such as mobile phones, tablets, virtual communications. The deprivation status from the smartphone symbolize that people don't want to leave an environment which addictive and delightful. The concept of nomo-phobia is discussed in four sub-dimensions: loss of communication, lack of device, inability to access and no access to information. Loss of communication means no communication with phone. Lack of communication means that end of charge and broke down to phone or if there is no signal the person feel nervous. Inability to access information means that the person feel far from social connection. And no access to information means that people research everything about what he/she would like to learn but he feel anxiety because of he couldn't get information. Intrinsic motivation means that person motivate himself/herself when there is no trigger from the environment. The concept of intrinsic motivation becomes an excuse, leading leads are motivated, there is no external control regulating their focused behavior. It is related to the attractiveness, content and nature of the work. It is important for the current job to be interesting, to show the employee's knowledge and skills, to focus on the job and to get feedback with the increase of performance and to increase the employee's intrinsic motivation. On the intrinsic motivation scale, you can find the individual's business success, the predetermined responsibility, the honor of the colleagues, the knowledge of knowing how long the job, the competence in business, the respect for business, the concept of self-righteousness, the decision-making and the manager's attitude and experiences.

Mobile network technology infrastructures are the center of mobile and blended learning and started to use for supporting to education system because of widespread of smart phones among young people. Beside the positive effects of supporting this technological evolution because of bring some inconvenience use intensive at every dimension of social life have been necessary to research effects of dependences and degree of it in human life. Smart phone deprivation involves feelings such as the person cannot feel fully. The reason of the people's feelings of not survive increase without smart phones because of provide functional communication availability of smart phones day by day. The smart phones are become an important part of life owing to developing technology and changing needs. The use of smart phones has reached a level of dependency among young people and has taken place in life as a tool where a significant part of time is spent together. The aim of this research is to have an impact on intrinsic motivation of nomophobia planning in various departments of Giresun University. We used in this research nomophobia scale which was developed by Yıldırım and Correira (2015) and reliability studies were done then adapted to Turkish by Yıldırım (2015). The scale consists of a total of 20 items, including four sub-dimensions: loss of communication, lack of device, inability to be online, and inability to access information. In order to measure intrinsic motivation, the scale of intrinsic motivation which is tested validity and reliability by Dundar, Ozutku and Taspınar (2007) developed by Mottaz (1985) was used. The scale consists of one sub-dimension and 9 items. The population of the study consists of students studying at Giresun University. In the sample of the study, easy sampling was used from sampling methods which are not based on probability. Between April and July / 2018, face to face with totally 420 students were interviewed, 20 questionnaires which were incorrect or missing that were not included in the analysis. In this study, the effects of nomophobia and its sub-dimensions on intrinsic motivation level were tried to be determined.

The reliability of the questions was measured with Cronbach Alpha reliability coefficient. After factor analysis, Cronbach's alpha value for nomophobia was found to be ,910 and ,919 for intrinsic motivation. The overall Cronbach's Alpha value of the scale was found to be ,907. The majority of the participants were female (58.3%), single marital status (95.8%), 21 years (27.3%), study program (18%), 2nd grade (41.5%). , the income level is between 1-500 TL (41%) and in the case of undergraduate education (63.5%) is seen. Firstly, explanatory factor analysis was performed on the data obtained from the sample group. According to the results, results were better when the analysis was repeated if some items

were not analyzed. When the mean scores of the sub-dimensions of the Nomophobia scale were calculated, large to small, it was determined that there was loss of communication, inability to access information, lack of device and inability to online, respectively. When the overall mean score of nomophobia was examined, it was determined that the nomophobia was middle level in students. When the overall mean score of intrinsic motivation is examined, it is determined that internal motivation is at a good level. In order to determine whether there is any significant difference between the variables and demographic variables, t and Anova tests were applied. In addition, simple linear regression analysis was performed to measure the impact of nomophobia and its sub-dimensions on intrinsic motivation. In order to determine whether there is any significant difference between the variables of sub-dimensions and intrinsic motivation and other variables with Nomophobia variable, t and Anova tests were applied which are parametric tests. As a result of the t test, a significant difference was found between loss of communication with gender variable and intrinsic motivation learning status variable and intrinsic motivation variable. As a result of the Anova test, a significant difference was found between the age and class status variables and the device deprivation variable.

In order to determine the effect of nomophobia on intrinsic motivation, it was determined that it affected positively as a result of regression analysis. Nomophobia status increases the individual motivation level positively. It was determined that loss of communication positively influenced intrinsic motivation variable and lack of device did not affect intrinsic motivation. Inability to be online and the inability to access information positively influenced the intrinsic motivation variable. Although intrinsic motivation is related to the peace with the individual, the effect of the family and the environment on the individual cannot be ignored. In this direction, it is thought that the creation of barriers to the use of smart phones in high education institutions (not being introduced to school or using a signal disturbance) will positively affect the internal motivation and success of the individual in the long term.

Researchers who will do research on this issue in the future will make a significant contribution to the studies on how nomophobia differs in the context of burnout and time management. In addition, comparison of the results of the study with the results of this study will enable more clear information.

Keywords: Addiction, Success, Communication, Students, Deprivation